

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETIKE

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

KLASA: UP/I 612-07/18-60/63

URBROJ: 517-05-2-2-18-5

Zagreb, 12. listopada 2018.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike, Uprava za zaštitu prirode, temeljem članka 30. stavka 5. vezano za članak 29. stavak 1. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, brojevi 80/2013 i 15/2018), a povodom zahtjeva nositelja zahvata 3A Retail Consulting d.o.o., Obala kralja Tomislava 4, HR-21214 Kaštel Kambelovac, za Prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat „Vjetreni park Brda – Umovi“, nakon provedenog postupka, donosi

RJEŠENJE

- I. Za planirani zahvat „Vjetreni park Brda – Umovi“, nositelja zahvata 3A Retail Consulting d.o.o., Obala kralja Tomislava 4, HR-21214 Kaštel Kambelovac, ne može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je za isti obvezna provedba Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.
- II. Ovo Rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva zaštite okoliša i energetike.
- III. Ovo Rješenje izdaje se na rok od četiri godine.

Obrazloženje

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike (u daljnjem tekstu Ministarstvo), Uprava za zaštitu prirode, zaprimilo je 7. kolovoza 2018. godine zahtjev nositelja zahvata 3A Retail Consulting d.o.o., Obala kralja Tomislava 4, HR-21214 Kaštel Kambelovac, za provedbu postupka Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu za zahvat „Vjetreni park Brda – Umovi“.

U zahtjevu su sukladno odredbama članka 30. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode navedeni svi podatci o nositelju zahvata te je priložen kratki opis zahvata i izvješća o provedenim istraživanjima ptica, šišmiša te flore i vegetacije.

Ministarstvo je 20. kolovoza 2018. godine temeljem članka 30. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode, zatražilo (KLASA: UP/I 612-07/18-60/63; URBROJ: 517-05-2-2-18-2) prethodno mišljenje Hrvatske agencije za okoliš i prirodu (u daljnjem tekstu Agencija). Ministarstvo je 11. listopada 2018. godine zaprimilo mišljenje Agencije (KLASA: 612-07/18-26/641; URBROJ: 427-07-3-18-3 od 10. listopada 2018.) u kojem navodi da se Prethodnom ocjenom ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te da je potrebno provesti Glavnu ocjenu.

U provedbi postupka ovo Ministarstvo razmotrilo je predmetni zahtjev, priloženu dokumentaciju, podatke o ekološkoj mreži (područja ekološke mreže, ciljne vrste i stanišne tipove) i mišljenje Agencije te je utvrdilo sljedeće.

Zahvatom je planirana izgradnja vjetroelektrane snage 128 MW. Planira se postavljanje 27 vjetroagregata, pojedinačne nazivne snage 4,8 MW. Visina stupa iznosi oko 110 m. Promjer rotora iznosi oko 133 m. Duljina planiranih prometnica iznosi 19,5 km + 1,0 km. Spoj vjetrenog parka Brda - Umovi na elektroenergetski sustav planira se izgradnjom novog 220 kV dalekovoda koji nije predmet ovog zahvata. Projekt vjetreni park Brda - Umovi razvija se od 2010. godine. Zadnjim izmjenama 2017./2018. godine smanjen je broj vjetroagregata od početnih 51, potom 47 na sadašnjih 27 agregata, uz manju izmjenu prvotno planirane nazivne snage. Za potrebe razvoja projekta u prethodnom, širem vremenskom razdoblju, provedena su istraživanja ptica, šišmiša i flore/vegetacije. Ptice su istraživane u razdoblju od prosinca 2011. do prosinca 2012. (Pro aves d.o.o.: Studija utjecaja na okoliš vjetroelektrane Brda Umovi). Dodatna istraživanja ptica pokrenuta su u rujnu 2017. s planiranim trajanjem do kolovoza 2018. godine. Dostavljeni izvještaj pokriva razdoblje od 1. rujna 2017. do 15. siječnja 2018. godine (Ornitološko društvo "Brgljaz kamenjar": Preliminarno izvješće o istraživanjima ptica na budućem vjetroparku Brda Umovi). Šišmiši su istraživani tijekom 2012. godine (Pavlinić, I.: Istraživanje i analiza faune šišmiša na potencijalnoj lokaciji vjetroelektrana "Brda Umovi" - Završni izvještaj. Zagreb, 15. kolovoza 2013.). Flora i vegetacija u 2015. godini (Ruščić, M.: Podstudija za izgradnju vjetroelektrana Brda - Umovi - Studija utjecaja na floru i vegetaciju područja Brda - Umovi.).

Prema Uredbi o ekološkoj mreži (Narodne novine, broj 124/2013 i 105/2015) planirani zahvat se nalazi izvan područja ekološke mreže. Najbliža područja ekološke mreže unutar obuhvata 5 km od lokacije zahvata su Područje očuvanja značajno za vrste i stanišne tipove (POVS) „HR2000929 Rijeka Cetina - kanjonski dio“ i POVS „HR2001352 Mosor“ te Područje očuvanja značajno za ptice (POP) „HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora“ i POP „HR1000029 Cetina“. Unutar 10 km obuhvata od zahvata su POVS „HR5000030 Biokovo“, POVS „HR2001313 Srednji tok Cetine s Hrvatačkim i Sinjskim poljem“, POVS „HR2000176 Trojama“ i POVS „HR2000194 Vranjača jama kod Trilja“ te POP „HR1000030 Biokovo i Rilić“.

Vezano za utjecaje na ciljne vrste ptica, sukladno rezultatima istraživanja ptica od prosinca 2011. do prosinca 2012. godine zaključeno je da izgradnja vjetroelektrane može imati značajan negativni utjecaj na preletničku populaciju škanjca osaša (*Pernis apivorus*) i eje livadarke (*Circus pygargus*) te zimovalicu eju strnjaricu (*Circus cyaneus*). Također, navedeno je da na gnijezdeću populaciju eje livadarke, vjetroelektrana neće utjecati. Škanjac osaš, preletnička populacija, je ciljna vrsta POP „HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora“, a eja strnjarica, zimujuća populacija, je ciljna vrsta POP „HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora“ i POP „HR1000029 Cetina“. Škanjac osaš je također i ciljna vrsta POP „HR1000029 Cetina“, kao gnijezdeća populacija, što također treba uzeti u obzir vezano za zabilježene prelete u blizini planirane vjetroelektrane.

Zaključak izvješća za 2011. i 2012. godinu je da vezano za procijenjene značajne negativne utjecaje na ove vrste uobičajene zaštitne mjere (svjetlosni i zvučni efekti, boje i uzorci krila vjetroagregata i sl.) neće biti dovoljne te je kao obvezna zaštitna mjera predloženo otvaranje najmanje dvaju hranilišta za orlove i ostale krupne grabljivice u široj okolici vjetroelektrane. Smatramo da ova mjera zaštite nije prihvatljiva s obzirom na to da postoje nesigurnosti oko njene učinkovitosti i dugoročne primjene.

U izvješću se navodi da na istraživanoj plohi Brda Umovi postoji „usko grlo“ preleta ptica brojnih vrsta, a posebno u vrijeme jesenske migracije te da je potrebno odustati od izgradnje pojedinih vjetroagregata (prema prijašnjem rasporedu i broju). Prema novom projektu planirane lokacije tri vjetroagregata i dalje se nalaze na poziciji te u neposrednoj blizini ovog prolaza, odnosno projekt nije optimiziran u skladu s provedenim terenskim istraživanjima kako se navodi u dokumentaciji.

Sukladno preporukama istraživanja ptica u 2012. godini radi dobivanja preciznih ruta svih problematičnih vrsta ptica, predloženo je napraviti promatranja s nekoliko točaka („vantage point“) tijekom proljetne (od ožujka do svibnja) i jesenske selidbe (od kolovoza do studenog). „Vantage point“ promatranje rađeno je u novim istraživanjima 2017. i 2018. godine. U izvješću Ornitološkog društva „Brgljaz kamenjar“ zaključeno je da iako je zabilježen opasni prelet škanjca osaša (*Pernis apivorus*), negativni utjecaj je vrlo mali. Međutim, škanjac osaš područje gnijezđenja napušta u kolovozu i rujnu, a selidba traje do studenog. Odrasli se sele prije mladunaca, obično tijekom kolovoza. Na gnijezdilišta se vraća između travnja i početka lipnja. Eja strnjarica (*Circus cyaneus*) je u Hrvatskoj redovita preletnica i zimovalica, gdje boravi od rujna do travnja (Atlas selidbe ptica

Hrvatske, HAZU, Zavod za ornitologiju, Zagreb, 2013.). Navedeno izvješće pokrilo je samo period od rujna 2017. do 15. siječnja 2018., odnosno, nedostaje proljetni period te kolovoz kako bi se dobili jasni zaključci o utjecajima na ove dvije ciljne vrste za koje je prijašnjim istraživanjem utvrđen značajan negativni utjecaj. Vezano za metodu „vantage point“, navedeno je da je promatranje rađeno na 5 točaka. U dostavljenom izvješću nisu prikazane lokacije točaka niti broj istraživača po točki, odnosno metodologija. Udaljenost od prvog do zadnjeg planiranog vjetroagregata iznosi oko 9,5 km. Prema smjernicama za istraživanje ptica Scottish Natural Heritage (SNH), od točke promatranja ne bi trebalo biti obuhvaćeno više od 2 km u svakom smjeru (optimalna vrijednost ne bi smjela obuhvaćati više od 1 km, a ovisi o reljefu, trenutnoj vidljivosti, vegetacijskom pokrovu, itd.). S obzirom na to da se temeljem dostavljene dokumentacije ne može sagledati jesu li točke promatranja usklađene s navedenim smjernicama, u slučaju da provedena istraživanja odstupaju od preporučene metodologije potrebno ih je ponoviti. Za procjenu rizika od stradavanja potrebno je napraviti izračun (model) rizika od kolizije (Collision risk assessment).

Što se istraživanja šišmiša tiče, za POVS „HR5000030 Biokovo“ ciljna vrsta je dugokrili pršnjak (*Miniopterus schreibersii*), koji dnevno može prelaziti velike udaljenosti (do 30-40 km). U špilji Jamina (13,5 km od prvih vjetroagregata) na Biokovu boravi kolonija u migraciji (2-15% populacije). Istraživanja šišmiša provedena su 2012. godine i metodologija kojom su rađena istraživanja nije slijedila smjernice Eurobats Sporazuma (Guidelines for consideration of bats in wind farm projects, Revision 2014, EUROBATS Publication Series No. 6), odnosno nedostatna je za jasne zaključke o budućim utjecajima. Naime, sukladno smjernicama Eurobats, ukoliko od istraživanja do izgradnje vjetroparka prođe više od tri godine, smatra se da bi trebalo ponoviti istraživanja. Nedostatci korištene metodologije su sljedeći: u provedenim istraživanjima aktivnost šišmiša nije analizirana (korelirana) s mikroklimatskim uvjetima (poput brzine i smjera vjetera, temperature, oborina, relativne vlage itd.); transekti nisu provedeni na lokacijama sada planiranih vjetroagregata; u procjeni aktivnosti nisu korišteni koeficijenti detektabilnosti s obzirom na tip staništa u kojem je aktivnost šišmiša snimana; aktivnost pojedine vrste nije prikazana kao prelet u jedinici vremena već udaljenosti; istraživanje nije obuhvatilo značajna staništa u blizini planiranih vjetroagregata (npr. lokve, izvori) (primjerice, na lokaciji jednog od planiranih vjetroagregata nalazi se lokva Zgolin dolac, a južnije su još dvije lokve), niti je istražena mogućnost postojanja speleoloških objekata na užem području zahvata; korišten je samo jedan batcorder (sukladno smjernicama Eurobatsa broj batcordera postavljenih na lokaciji planirane vjetroelektrane bi trebao biti reprezentativan i pokriti svaki tip staništa, reljefa i topografije). Program praćenja stanja (monitoring) predložen je kroz dvije godine, a sukladno novim smjernicama Eurobatsa trebao bi trajati najmanje 3 godine. Program praćenja stanja predloženo je provoditi minimalno 4 terenska dana mjesečno (odnosno svakih 7 dana), dok je preporuka Eurobats smjernica svaka tri dana.

Kumulativne utjecaje potrebno je napraviti prema novom stanju na terenu, s obzirom na to da su se u međuvremenu izgradile neke od planiranih vjetroelektrana u okolici te sukladno rezultatima monitoringa ptica i šišmiša na tim vjetroelektranama. Također, u analizu kumulativnog utjecaja treba uključiti i planirani 220 kV dalekovod.

Slijedom iznijetog u provedenom postupku Prethodne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, analizom mogućih značajnih negativnih utjecaja navedenog zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, ocijenjeno je da se za planirani zahvat zbog obuhvata i karakteristika zahvata, odnosno, potencijalno značajnog kumulativnog utjecaja, ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je stoga riješeno kao u izreci. Sukladno navedenom za planirani zahvat obvezna je provedba postupka Glavne ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu.

U skladu s odredbom članka 27. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode, za zahvate za koje je posebnim propisom kojim se uređuje zaštita okoliša određena obveza procjene utjecaja na okoliš, Prethodna ocjena obavlja se prije pokretanja postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš.

Člankom 29. stavkom 1. Zakona o zaštiti prirode propisano je da Ministarstvo provodi Prethodnu ocjenu za zahvate za koje središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu okoliša provodi postupak procjene utjecaja na okoliš ili postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš prema posebnom propisu kojim se uređuje zaštita okoliša i za zahvate čiji se obuhvat nalazi na području dvije ili više jedinica područne (regionalne) samouprave i/ili Grada Zagreba.

Prema članku 30. stavku 5. Zakona o zaštiti prirode ako nadležno tijelo ne može isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja zahvata na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, donosi rješenje da je za zahvat obvezna provedba Glavne ocjene, stoga je riješeno kao u izreci.

Prema članku 43. stavku 1. Zakona o zaštiti prirode ovo Rješenje izdaje se na rok od četiri godine. U skladu s odredbama članka 44. stavka 2. Zakona o zaštiti prirode ovo Rješenje dostavlja se inspekciji zaštite prirode.

Također ovo Rješenje objavljuje se na internetskoj stranici Ministarstva, a u skladu s odredbama članka 44. stavka 3. Zakona o zaštiti prirode.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Ovo je rješenje izvršno u upravnom postupku te se protiv njega ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred upravnim sudom na području kojeg tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište. Upravni spor pokreće se tužbom koja se podnosi u roku od 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje nadležnom upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

DOSTAVITI:

1. **3A Retail Consulting d.o.o., Obala kralja Tomislava 4, HR-21214 Kaštel Kambelovac (R s povratnicom);**
2. **MZOE, Uprava za inspeksijske poslove, Sektor inspeksijskog nadzora zaštite prirode, ovdje;**
3. **U spis predmeta, ovdje;**